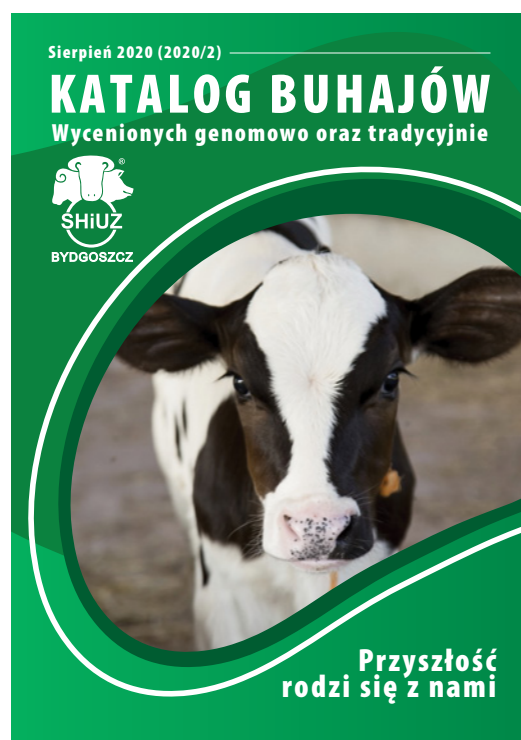




Mam wielką przyjemność zaprosić Państwa do lektury nowego wydania „Ekspresu Hodowców”.

Pragniemy podzielić się z naszymi Hodowcami informacjami o ofercie buhajów rasy holsztyńsko-fryzyjskiej ocenionych zarówno genomowo, jak i tradycyjnie w 2020 roku – ocena sierpień 2020. Jak zawsze, aby w pełni sprostać Waszym potrzebom i wymaganiom, prezentujemy starannie wybrane rozplodniki, które będą odpowiadały za przyspieszenie postępu hodowlanego w Państwa gospodarstwach. Poniżej publikujemy informacje dotyczące kilku najważniejszych zmian w ofercie. Natomiast po szczegółowy opis wszystkich buhajów odsyłamy do naszego najnowszego Katalogu Buhajów.

Wiemy, jak trudny i inny był to rok. W trosce o Państwa zdrowie oraz zapewnienie jak najlepszych warunków obsługi i współpracy dostosowywaliśmy nasze działania do aktualnie panujących przepisów i okoliczności.



Staramy się zapewnić klientom maksymalny komfort w kontaktach z naszymi pracownikami terenowymi. Jednocześnie utrzymaliśmy dotychczasowe warunki sprzedaży pomimo ogólnego wzrostu cen w kraju.

Dbając o Państwa zdrowie i ograniczanie kontaktu bezpośredniego wdrożyliśmy nowe standardy obsługi. W celu ułatwienia kontaktu z firmą wprowadzamy aplikację dającą

ciągłą możliwość zamawiania nasienia poprzez urządzenia mobilne (telefon, tablet, laptop). Coraz więcej też informacji z zakresu hodowli i rozrodu możecie Państwo uzyskać obserwując nasze kanały na You Tube oraz Facebooku i stronę www.shiu.pl. Do śledzenia których serdecznie zapraszamy.

Dzięki współpracy z nami przy zamówieniach powyżej 500 zł otrzymujecie Państwo darmowe maseczki ochronne lub płyny dezynfekcyjne. Natomiast przy kontynuacji kwartalnych zakupów możecie Państwo otrzymać bony zniżkowe o wartości 100 zł. Śledząc naszą stronę i kanały na You Tube oraz Facebooku będziecie Państwo zawsze na bieżąco z aktualnościami w zakresie naszej oferty oraz promocji.



Chciałbym serdecznie podziękować Hodowcom, że w tym trudnym czasie, gdy wszyscy zmagamy się z efektami pandemii, a my dokładamy wszelkich starań, aby niczego Wam nie zabrakło, jesteście z nami – z krajową firmą inseminacyjną – za co jeszcze raz dziękuję.

HODOWCO – PRZYSZŁOŚĆ RODZI SIĘ Z NAMI!

WIESŁAW DREWNOWSKI
prezes zarządu
SHiUZ Bydgoszcz

SHiUZ – NATURALNIE DOBRZE SIĘ KOJARZY!

Za nami sierpniowa ocena wartości hodowlanej buhajów (2020.2) i gotowa oferta przygotowana przez SHiUZ Bydgoszcz, z którą serdecznie zachęcamy się zapoznać.

Na krajowej liście buhajów publikowanej przez Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy w pierwszej 20 buhajów (TOP 20) znajduje się 8 rozplodników z numerem PL, w tym aż 4 są własnością SHiUZ, co jest wynikiem bardzo dobrej współpracy z naszymi hodowcami i wzorowej realizacji programu hodowlanego naszej Stacji.

Te buhaje to HOTPOL PL005383706129 (gPF 143) i BLACKPOL ET PL005383706570 (gPF 141), oba z HZiNR Polanowice, PROTON ET PL005406671205 (gPF 141) z OHZ Gajewo oraz D.BERGAMO PL005470240529 (gPF 140) ze Stadni Koni w Dobrzyniewie.

HOTPOL (nowość = pierwsza ocena WH) to drugi najlepiej oceniony polski buhaj, którego nasienie jest już dostępne, syn dobrze znanego i nadal dostępnego w ofercie SHiUZ Bydgoszcz buhaja Hotshot.

Hotpol charakteryzuje się wysoką produkcją mleczną (mleko z genem kappa-kazeiny BB) z równie wysoką zawartością suchej masy. Nie ma sobie równych pod względem cech funkcjonalnych, na które dzisiaj zwracamy ogromną uwagę, tj. obniża komórki somatyczne w mleku (128), jego córki będą szybko zachodziły w ciążę (116) oraz dożyją późnej starości (WH dla długowiecz-

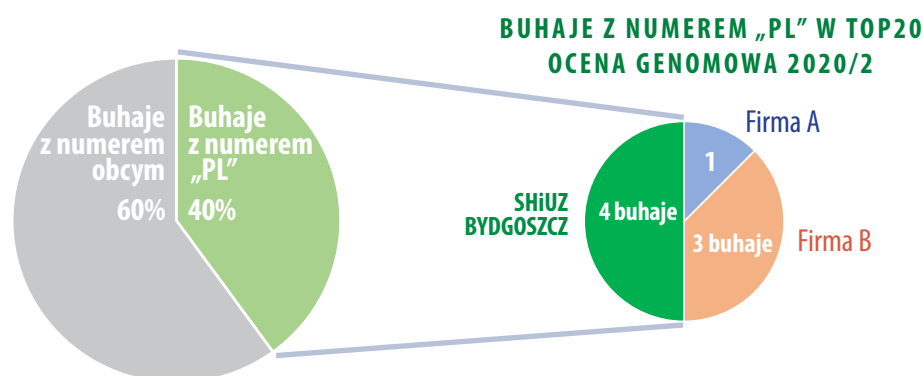
ności wynosi aż 140! – najwyższa w TOP 20!). Ponadto przyniesie ogromny zysk z produkcji mleka – Indeks Ekonomiczny 2645 PLN. Budowa wymienia, położenie i ustawienie strzyków buhaja będą predysponowały jego córki do doju robotem. Dodatkowym jego atutem jest odporność racic na uszkodzenia +2,2 (ponad przewidzianą skalę!) oraz wytrzymałość racicy na poziomie +1,5!

Wysokie wartości hodowlane indeksów, podindeksów oraz cech produkcyjnych i funkcjonalnych dały podstawę do wyboru Hotpola na ojca buhajów.

BLACKPOL ET (nowość), syn Bravenessa, kolejny nasz polski buhaj w TOP 20, z rewelacyjną produkcją mleczną i kilogramami suchej masy oraz pożądanym genem B-kazeiny A2A2. Z równie wysoką co Hotpol długowiecznością – 140! Kapitalnie zbudowane wymiona, umożliwiające dój robotem.

D.BERGAMO (nowość), syn Bravenessa; całkowicie wywodzący się z polskiej rodziny. Buhaj z wyjątkowo wysoką produkcją mleczną ze zrównoważoną zawartością tłuszczu i białka w mleku oraz genem B-kazeiny w mleku A2A2.

TOP20 BUHAJÓW Z LISTY KRAJOWEJ OCENA GENOMOWA 2020/2



HOTPOL PL005383706129 TL TV

Szacowana wartość hodowlana cech produkcyjnych

Mleko, kg	876
Tłuszcz	47,7 kg 0,14%
Białko	39,5 kg 0,13%
Powtarzalność oceny	0,68–0,73*
Indeks produkcyjny, kg	126,7

* w zależności od prezentowanej cechy produkcyjnej

HOTPOL to nowość po wycenie 2020/2. Buhaj wyjątkowy pod wieloma względami. Urodził się dzięki wspólnemu programowi hodowlanemu SHiUZ Bydgoszcz i HZiNR w Polanowicach. Już zyskał tytuł ojca buhajów. Rodowód tego rozplodnika doceni z pewnością każdy koneser hodowli bydła: w rodowodzie mamy słynną Remarlinde (o. Jocko Besne, rodzina Benarlinda). Córki Hotpola będą krowami z wybitną suchą masą w mleku. Budowa nóg umożliwi utrzymanie „na kracie” w oborze. Cechować je będzie idealne ustawienie strzyków tylnych plus wysokie położenie wymienia umożliwiające dój robotem. Córki płodne, szybko zachodzące w następną ciążę. Na uwagę zasługuje bardzo wysoka wartość hodowlana dla długowieczności 140! – najwyższa w TOP 20!

Hotpol posiada topowy indeks zdrowotności wymienia i przeżywalności oraz wysoki indeks ekonomiczny wynoszący 2645 zł!

Genotyp buhaja zawiera korzystny gen CASK BB – tzw. buhaj serowski.

PROTON ET – niestety nasienie buhaja nie będzie dostępne w ofercie Stacji.

Analizując międzynarodową listę (wszystkie buhaje) oceny wartości hodowlanej buhajów w pierwszej 10 znajduje się Paddington – nasz nowy lider z indeksem gPF 149, odległym rodowodem – Soundcloud x Imax x Delco. Poprawa produkcji i zawartości suchej masy w mleku to jego specjalność. Cechy funkcjonalne również na najwyższym poziomie. Niewiele miejsc za Paddingtonem plasuje się buhaj Pirate z gPF 146 (o. Keith), oprócz wysokiej przeżywalności swoim córkom będzie przekazywał również zbalansowany pokrój. Buhaj Bag Pit z idealnym połączeniem produkcji i pokroju oraz cechami funkcjonalnymi na szóstkę z plusem: gwarancja obniżenia komórek somatycznych (136), poprawa płodności (120) i nieprzeciętna przeżywalność córek (139).

Uwagę polecamy fenomenalnego pod względem skuteczności w inseminacji i ilości rodzących się po nim jałówek (blisko 80%) buhaja ARTUS PL005347355158, z indeksem gPF 139. Pokrój, produkcja i cechy funkcjonalne – wszystko w pakiecie + racice odporne na uszkodzenia (+2,6)!



BLACKPOL ET PL005383706570 TL TV

Szacowana wartość hodowlana cech produkcyjnych

Mleko, kg	1264	
Tłuszcz	51,2 kg	-0,01%
Białko	37,1 kg	-0,04%
Powtarzalność oceny	0,69–0,73*	
Indeks produkcyjny, kg	125,4	

* w zależności od prezentowanej cechy produkcyjnej

Buhaj BLACKPOL ET urodził się w gospodarstwie Hodowli Zwierząt i Nasienictwa Roślin Sp. z o.o. w Polanowicach. Kolejny świetny efekt współpracy specjalistów SHiUZ Bydgoszcz i polskiego przedsiębiorstwa hodowlanego. Buhaj pierwszy raz znalazł się w ofercie. Posiada rodowód, który rozpoznają znawcy światowej genetyki – mamy w rodowodzie słynną holenderską Alzi Juror Faith. Córki dadzą dużo mleka ze zdrowych, kapitalnie zbudowanych wymion, których budowa umożliwi dój robotem. Długowieczność potomstwa na pięć z plusem (140!).

Genotyp buhaja zawiera korzystny gen CSN2 A2A2 – tzw. buhaj serowarski.

INDEKS GPF

141

Nasza oferta katalogowa to 58 buhajów ocenionych genomowo rasy holsztyńsko-fryzyskiej odmiany czarno-białej i 15 buhajów rasy holsztyńsko-fryzyskiej odmiany czerwono-białej. W katalogu prezentujemy po raz pierwszy 15 buhajów, w tym 5 z polskiej hodowli (z numerami PL).

Oferta katalogowa buhajów ocenionych tradycyjnie to 19 rozplodników w rasie holsztyńsko-fryzyskiej odmiany czarno-białej i 4 w rasie holsztyńsko-fryzyskiej odmiany czerwono-białej. Dodatkowo posiadamy w swojej ofercie nasienie seksowane.

SHiUZ – naturalnie dobrze się kojarzy!

MONIKA SYNAKIEWICZ-ZIMNICKA

W artykule wykorzystano dane udostępnione przez Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy w Krakowie.



D.BERGAMO PL005470240529 TL TV

Szacowana wartość hodowlana cech produkcyjnych

Mleko, kg	1187	
Tłuszcz	49,4 kg	0,01%
Białko	39,7 kg	0,01%
Powtarzalność oceny	0,69–0,73*	
Indeks produkcyjny, kg	128,8	

* w zależności od prezentowanej cechy produkcyjnej

Buhaj D.BERGAMO to efekt współdziałania SHiUZ Bydgoszcz oraz Stadniny Koni w Dobrzyniewie.

D.Bergamo to kolejna nowość w ofercie SHiUZ Bydgoszcz po ostatniej wycenie buhajów. Rozplodnik całkowicie wywodzący się z polskiej rodziny. Jego córki będą się charakteryzować wyjątkowo wysoką produkcją mleczną ze zrównoważoną zawartością komponentów. Będą to krowy długowieczne (124), z niesamowicie wysoką płodnością (122). Wymiona wysoko położone, o bardzo dobrym zawieszeniu. Bergamo lekko wydłuża strzyki.

Genotyp buhaja zawiera korzystny gen CSN2 A2A2 – tzw. buhaj serowarski.

DŁUGOWIECZNOŚĆ

124

BĄDŹ NA BIEŻĄCO – ODWIEDŹ NAS NA FACEBOOKU I YOUTUBE

Zapraszamy Państwa do regularnego odwiedzania naszego profilu na Facebooku – facebook.pl/SHiUZBydgoszcz oraz kanału naszej Stacji w serwisie YouTube. Znajdziecie tam ważne wiadomości na tematy hodowlane oraz wszelkie informacje dotyczące naszej oferty.

Zapraszamy do kontaktu z naszymi przedstawicielami za pośrednictwem poczty e-mail oraz telefonu.

Dane kontaktowe do naszej Firmy znajdują się na stronie www.shiuz.pl.

Z KRÓLESTWA NIDERLANDÓW DO PAŁACU W LUBIANIE

Ośrodek Hodowli Zarodowej Sp. z o.o. w Lubianie może poszczycić się wieloma sukcesami hodowlanymi. Najnowszym osiągnięciem jest zwycięska pozycja krowy GREERTJE ET PL0053451071019 w rankingu Indeksu Ekonomicznego. Ojcem Greertje jest buhaj Hotshot z oferty SHiUZ Bydgoszcz. Nie jest to jedyny świetny efekt prowadzonej „od zawsze” współpracy OHZ w Lubianie i SHiUZ w Bydgoszczy.

Tradycję Ośrodka Hodowli Zarodowej w Lubianie datuje się od 1957 r. Od roku 2019 Spółką kieruje Małgorzata Agata Wysoczańska, prezes zarządu, a za strategię rozwoju hodowli bydła i produkcji mleka od wielu lat odpowiada Gabriela Gaworecka, główny hodowca.

Średnia roczna wydajność z gospodarstwa ogółem w roku 2019 wyniosła 12 478 kg mleka, przy średnim stanie 1040,1 szt krów (3,96% tłuszczu, 3,34% białka); w 2018 r. było to 13 018 kg mleka o parametrach: 3,96% tłuszczu i 3,30% białka, wyprodukowanego przez obsadę liczącą średnio 1 031,8 szt. Areal gospodarstwa wynosi 3 456 ha. Obok krów holsteińsko-fryzyjskich hodowane są owce rasy merynos.

Inną ciekawostką miejsca, którą warto zobaczyć będąc w okolicy, jest zabytkowy, powstały w 1900 roku pałac. Budynek jest bardzo dobrze zachowany, o eklektycznej formie, z elewacją ozdobioną rezytami. Mieszczą się tam biura OHZ-tu, co tworzy niepowtarzalną specyfikę tego miejsca.

WSPÓLNY PROGRAM HODOWLANY KORZYSTNY DLA WSZYSTKICH

Przed „erą” wyceny genomowej kolejne pokolenia mlecznic w Lubianie budowano głównie używając nasienia testowego pochodzącego z oferty SHiUZ Bydgoszcz. Ośrodek współpracował także i wciąż współpracuje ze SHiUZ-em w zakresie stosowania embriotransferu – podkreśla pani Gabriela.

Dzięki prowadzonemu wspólnie programowi hodowlanemu i systematycznemu poddawaniu najwybitniejszych jałówek zabiegom embriotransferu ośrodek uzyskuje wyróżniający się materiał genetyczny, który zapewnia coraz wydajniejszą produkcję mleka oraz kolejne tytuły czempionów i superczempionów na wystawach krajowych i regionalnych. Efektem wspólnych prac hodowlanych są także buhaje trafiające do kolejnych katalogów SHiUZ Bydgoszcz, które służą rozwojowi polskich gospodarstw podnosząc ich poziom genetyczny.

Aktualnie na uwagę zasługuje buhaj Luter z wybitną produkcją i niesamowitą zawartością suchej masy, który potwierdził po wycenie sierpniowej (2020.2) swoje czołowe miejsce wśród rozplodni-



Przedstawiciele OHZ Lubiana: Agnieszka Worach – zootechnik, Karolina Żurawowicz – zootechnik, Małgorzata Wysoczańska – prezes, Tomasz Sikorski – główny księgowy – z (drugą od lewej) Barbarą Listopad – SHiUZ Bydgoszcz

ków zapewniających bardzo dobrą produkcję; w tej kategorii znajdziemy też dwa inne buhaje pochodzące z OHZ Lubiana: Hotlube i Hotdame, które są bardzo chętnie używane do krycia krów przez naszych indywidualnych hodowców.

Wysoki potencjał genetyczny stada OHZ w Lubianie i liczne grono matek buhajów pozwala mieć pewność, że na swoje miejsce w katalogach SHiUZ czekają kolejne perełki z OHZ Lubiana i będą też pojawiać się w kolejnych latach.



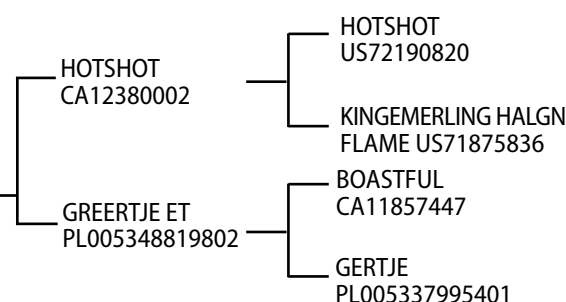
GREERTJE ET PL005345171019

Po wycenie sierpniowej 2020 osiągnęła najwyższą wartość Indeksu Ekonomicznego

KLUCZOWE GENOTYPOWANIE

Wraz z nastaniem selekcji i oceny genomowej buhajów i jałówek ta metoda stała się głównym narzędziem w kształtowaniu poziomu genetycznego jałowic i krów stosowanym przez Gabriellę Gaworecką. Nie mogło być inaczej, skoro specjaliści z OHZ w Lubianie współpracowali przy dostosowaniu metod genomicznych do warunków polskiej hodowli już w 2014 r. uczestnicząc wraz z Polską Federacją Hodowców Bydła i Producentów Mleka oraz SHiUZ Bydgoszcz w projekcie badawczym pod kierunkiem prof. dr. hab. Stanisława Kamińskiego pt. „Determinanty genomiczne niektórych cech buhajów, jałowic i krów – potomstwa młodych buhajów ocenionych na bazie markerów SNP oraz ich weryfikacja w warunkach polskiej hodowli bydła hf.”

Sukcesem wieńczącym realizowany wspólnie projekt genotypowania, tzw. Genobull, był buhaj Bocanad, który zajął pierwsze miejsce w rankingu krajowym w sezonie 2015.3 i uzyskał indeks gPF o wartości 158.



NAJBARDZIEJ EKONOMICZNA KROWA W POLSCE

Indeks Ekonomiczny szacowany przez Centrum Genetyczne PFHBiPM to kolejna kategoria, w której Ośrodek Hodowli Zarodowej w Lubianie zajmuje najwyższe pozycje.

Indeks Ekonomiczny jest najnowszym narzędziem udostępnionym dla polskich hodowców od 2019 r., dzięki któremu mają możliwość lepszej, dokładniejszej selekcji materiału żeńskiego i doboru buhajów w celu maksymalizacji zysków w swoim stadzie.

OHZ Lubiana w rankingu CGen posiada 94 jałówki z indeksem gPF wynoszącym 135 i wyższym.

Należąca do OHZ Lubiana krowa Greertje ET PL005345171019 po wycenie sierpniowej 2020 osiągnęła najwyższą wartość IE 2453 w kategorii krów z wyceną genomową i konwencjonalną (gPF 137).

Jej babka Gertje PL005337995401 (ur. 2014.06.09) aktualnie ma indeks PF 123, była poddana płukaniu jako jałówka – miała wtedy indeks gPF wynoszący 130, jej córka Greertje ET PL005348819802 również powieliła wysoką wartość hodowlaną, na którą składa się wybitnie wysoki indeks płodności – 137. Kolejne zabiegi ET wykonane już na matce naszej rekordzistki Greertje ET PL005348819802 przy użyciu nasienia naszego specjalisty od poprawy ekonomiki stada, Hotshota, który jest jednym z najlepszych buhajów w ofercie poprawiających

płodność. Dodajmy, że zwyciężczyni rankingu Indeksu Ekonomicznego ma pełne siostry, czyli sztuki urodzone po zabiegu embriotransferu także z udziałem Hotshota, które są dobrze zapowiadającymi się jałowicami, m.in. Greertje ET PL005342425542 będąca w pierwszej dziesiątce rankingu przy IE wynoszącym 2658.

Greertje ET PL005345171019 w wynikach oceny opublikowanych w sierpniu br. uzyskała również rekordowy podindeks płodności – 145, do tego charakteryzuje ją zadowalająca ocena pokroju na poziomie 120, co przy bardzo wysokim zawieszeniu tylnym oraz pięknym położeniu wymienia plasuje tę sztukę zdecydowanie na pierwszym miejscu polskiego Indeksu Ekonomicznego.

Bohaterka artykułu wycieliła się 31.07.2020 r., a po 46 dniach laktacji doiła średnio 37 litrów mleka.

Linia krów Geertje wywodzi się od Geertje 78 NL 352942085, sztuki sprowadzonej w 2004 r. z Holandii, gdzie została osobiście, fachowym, hodow-

lanym okiem wypatrzona przez panią Gabrielę. Na podkreślenie zasługuje fakt, że holenderska prababka uzyskała w ciągu swojego życia hodowlanego średnią wydajność z 7 laktacji wynoszącą 12 582 kg mleka i dołączyła do grupy 100-tysięcznic.

BARBARA LISTOPAD



Gospodarstwa współpracujące

Gospodarstwo rodzinne Aleksandry i Macieja Korczyków (Żabno, woj. wielkopolskie)



Marcin Korczyk

Aleksandra i Maciej Korcykowie prowadzą swoje gospodarstwo już jako trzecie pokolenie właścicieli, obecnie w pracy pomagają dwaj synowie: Jakub i Marcin.

Bazę paszową dla produkcji mleka stanowią uprawy obejmujące łącznie areał 50 ha, na co składają się: kukurydza – 20 ha, użytki trwałe – 12 ha, oraz zboża i ziemniaki.

W roku 2019 zasiedlono nową oborę, co oznaczało przejście na system wolnostanowiskowy. Hodowcy zwiększyli także dwukrotnie liczbę utrzymywanych krów. Teraz jest ich 70 szt., ale jeszcze nie wykorzystuje to w pełni możliwości nowego obiektu.

Gospodarz podkreśla, że dzięki modernizacji gospodarstwa osiągana jest coraz lepsza wydajność, m.in. poprzez skrócenie okresu międzywycieleniowego. Obecnie wynosi on 380 dni, ale dalej można mówić o tendencji spadkowej, więc efekty będą coraz lepsze.

Priorytetem dla hodowców są krowy wysokoprodukcyjne, ale zarazem długowieczne i zdrowe.

Marcin Korczyk ukończył kurs unasienniania organizowany przez SHiUZ Bydgoszcz w roku 2017 (był to pierwszy taki kurs przeprowadzony przez specjalistów SHiUZ na Wielkopolsce). Jak wspomina, dwa zabiegi w oborze rodziców wykonał wieczorem tuż po zdanym egzaminie i były to inseminacje skuteczne. Kilka lat praktyki pozwoliło

uzyskać wynik zużycia tylko 1,85 słomki na zacieloną sztukę. Nie żałuje decyzji o zapisaniu się na kurs inseminacyjny. Ta umiejętność pomogła w rozwoju hodowli. Współpraca ze SHiUZ Bydgoszcz prowadzona jest w dalszym ciągu. Z gospodarstwem od ponad 3 lat kontaktuje się Tomasz Grzelczyk, przedstawiciel SHiUZ Bydgoszcz, a jego relacje z całą rodziną państwa Korczyków przeszły już w trwałą przyjaźń.

Dobory buhajów z katalogów SHiUZ Bydgoszcz mają za główny cel uzyskiwanie wartościowych jałowic na remont stada. Hodowcy chcą powiększać stado bez wprowadzania materiału z zewnątrz, gdyż niesie to zawsze ryzyko niepewnej genetyki, a także chorób. Nie jest także przypadkiem, że stosowane buhaje mają wysokie wartości Indeksu Ekonomicznego.

Pan Marcin zachęca wszystkich do ukończenia kursu inseminacyjnego. Dzięki temu w pełni odpowiadamy i sam decydujemy o swoim stadzie. A SHiUZ dobrze się kojarzy! – mówi.

Gospodarstwo rolne Teresy i Stanisława Skopników (Nowa Ruda, woj. podlaskie)



Stanisław Skopnik

Stanisław Skopnik wraz z żoną Teresą prowadzą gospodarstwo hodowlane od 1990 r. Obecnie pomaga także syn Paweł.

Użytkowane grunty obejmują powierzchnię 70 ha. Na 20 ha siana jest kukurydza, pozostałe 50 ha stanowią użytki zielone. Stan bydła wynosi 150 szt., w tym 75 krów dojnych. Osiągane wyniki produkcji w roku 2019 to: przeciętna wydajność za 305 dni doju od krowy 10 917 kg mleka, tł 4,53% i białko 3,40%.

Ze Stacją Hodowli i Unasieniana Zwierząt w Bydgoszczy pan Stanisław współpracuje od zawsze. Obecnie do inseminacji swojego stada używa

głównie nasienia buhajów poprawiających pokrój i podnoszących wartości indeksu PF. Ostatnio skorzystał z nasienia takich buhajów jak: Paddington, Pirate Lp, Bag Pit, Phebus czy Print.

Gospodarstwo uczestniczy w Programie Hodowlanym SHiUZ Bydgoszcz – posiada 6 krów zakwalifikowanych jako matki buhajów. Pan Stanisław nie wyobraża sobie prowadzenia hodowli bez współpracy ze SHiUZ w Bydgoszczy. Jak podkreśla: „Obsługa ze strony bydgoskiej Stacji jest wzorowa!” Na co dzień współpracuje z menedżerem rejonu Edytą Majewską.

REKORDZISTKI NA WOLNYM WYBIEGU

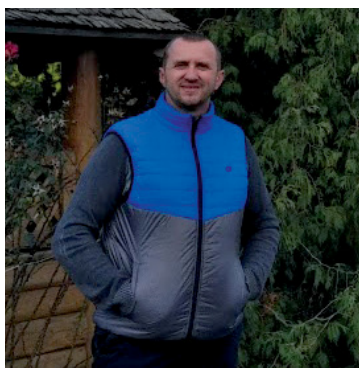
Jadąc z Olecka do Augustowa trasą prowadzącą przez obszar pięknego Pojezierza Mazurskiego, po przekroczeniu granicy województwa podlaskiego skręcamy zgodnie z kierunkowskazem w stronę wsi Biernatki. Po kolejnych kilkuset metrach dojeżdżamy do gospodarstwa **Marcina Prusko**. Położone jest na 60 ha (40 ha to grunty własne), a obsada znajdującej się tam obory wolnostanowiskowej liczy średnio 52 krowy.

Gospodarstwo korzeniami sięga okresu powojennego, kiedy to dziadek pana Marcina użytkował 12 krów mlecznych. Stado poddano ocenie użytkowości mlecznej w 1995 r., a od 2010 pan Marcin gospodarzy samodzielnie. Mieszkający w Augustowie hodowca ujawnił nam kilka ciekawostek ze swojej pracy.

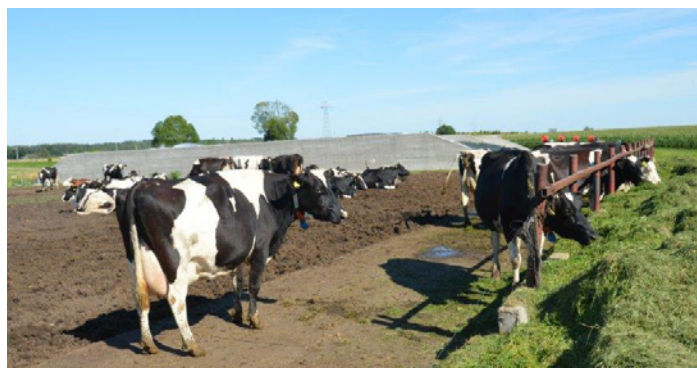
BEZ TMR-u, ALE NA WOLNYM WYBIEGU

Zauważamy, że stado liczące ponad 50 krów o wydajności ponad 9 000 kg mleka nie jest żywione przy użyciu wozu paszowego. – Dokładnie tak – potwierdza gospodarz. Krowy dostają zielonkę, zimną kisonkę z kukurydzy i traw na stół paszowy, do tego jest stacja paszy treściwej. W ten sposób uzyskano średnią żywotną wydajność od krowy wynoszącą 42 000 kg. Gdzie tkwi klucz do takiego sukcesu? – Oddałem krowom 2 hektary wybiegu – mówi pan Marcin. Mogą z niego korzystać latem i zimą, i to na pewno ma wpływ na długowieczność moich pociech. Zimą, przy -15 st. C zwierzęta są na zewnątrz i chowają się do obory tylko, gdy wieje wiatr. W takich warunkach dochowano się już kilku 100-tysięcznic i trzeba zaznaczyć, że ok. 90% genetyki pochodzi z SHiUZ Bydgoszcz.

Aktualną żyjącą rekordzistką jest krowa Kareta PL005149297632 ur. 03.07.2007 r. o wydajności życiowej 101 159 kg mleka. Ojcem wchodzącej w jedyną laktację Karety jest bydgoski, znany buhaj Ju-



Marcin Prusko



2-hektarowy wybieg dla krów w gospodarstwie Marcina Prusko

mat (o. Justice), ojcem matki Imperial i dalej Pogodny (czempion aukcji buhajów w Osięcinach – przyp. autora). Pod ścisłą obserwacją jest inna kandydatka na 100-tysięcznicę – Calineczka PL005207340980 (ojciec Orlik po Outside), której aktualna wydajność to 94 631 kg mleka. Nadzieje te są uzasadnione, ponieważ matka Calineczki – Czarna (Szkuter/Pstrąg), urodzona w 2004 r., uzyskała wydajność 102 170 kg ml, ubyla w roku 2018, czyli przeżyła 14 lat.

NIEODZOWNA GENOMIKA

Spora część materiału żeńskiego uzyskiwanego w gospodarstwie jest sprzedawana. Kilka lat temu nie było problemu z wyborem młodzieży do tego celu. Hodowca przyznaje, że aktualnie najchętniej zostawiłby sobie wszystkie jałówki na podstawie analizy rodowodów. Niestety, tak się nie da, nie wystarczyłoby miejsca. I tu z pomocą przychodzi genomika – wycenienie poddawana jest cała młodzież, a wyniki genomowej wartości hodowlanej wskazują najcenniejsze zwierzęta, co później potwierdza się w praktyce.

GRZEGORZ WOJTKIELEWICZ



Kareta PL005149297632



Calineczka PL005207340980

Gospodarstwo rodzinne Joanny i Marka Blachowskich (Brąchnowo, woj. kujawsko-pomorskie)



Krystian Blachowski

Joanna i Marek Blachowski wspólnie z synami: Adamem i Krystianem prowadzą gospodarstwo rolne we wsi Brąchnowo już jako trzecie pokolenie, a zaangażowanie najmłodszych przedstawicieli rodziny w pracę hodowlaną daje pewność, że tradycja ta będzie przekazana następcom.

Państwo Blachowski zawsze starali się unowocześniać prowadzoną działalność. Na początku lat 90., kiedy to jeszcze można mówić o typowym jak na tamte czasy gospodarstwie wieloprofilowym, produkcja mleka prowadzona była w oparciu o stado liczące 8 krów. Ale w ciągu kilku lat właściciele zdecydowali o wejściu pod ocenę użyteczności

i rozpoczęli inwestycje zarówno w genetykę, jak i w budynki. Zrezygnowano z hodowli trzody chlewnej, zwiększono liczebność krów, m.in. poprzez sprowadzenie jałowic z Francji, wybudowano oborę uwięziową.

Kulminacją prowadzonych inwestycji było oddanie do użytku w roku 2019 obory wolnostanowiskowej. Obecnie jej obsada stanowi 100 szt. mlecznic, ale ten nowoczesny obiekt jest w stanie pomieścić łącznie 200 szt. bydła i to przy zapewnieniu podwyższonego dobrostanu, co potwierdza udział gospodarstwa w programie „Krowa+”.

Bazę paszową stanowi blisko 200-hektarowy areal. Ok. 1/3 powierzchni zajmuje uprawa kukurydzy, na 50 ha siana jest pszenica, uprawiane są także buraki cukrowe (20 ha), resztę stanowią użytki zielone i łąki. Dzięki takiemu arealowi państwo Blachowski są w stanie przygotowywać pasze z własnego ziarna. Jest to ich zdaniem rozwiązanie optymalne. Niestety, pasz własnej produkcji nie wystarcza na cały rok. Konieczne jest dokupowanie. Gospodarze korzystają też z usług doradcy żywieniowego.

W oborze pracują dwa roboty udojowe. Właściciele polecają takie rozwiązanie. W ich opinii stanowi ono doskonałe ułatwienie pracy, umożliwia dój średnio 3 razy na dobę (krowy świeżo po wycieleniu mogą być dojne nawet 5 razy na dobę).

Poprzez zastosowanie automatycznego systemu doju poprawiła się zdrowotność krów i zostały ograniczone koszty leczenia. Mleko odbiera SM Mlekovita, a hodowcy oceniają pozytywnie współpracę z tą firmą.

Jakie główne cele hodowlane przyświecają hodowcom z Brąchnowa? – Wciąż zwiększamy produkcję, wydłużamy strzyki. Jednocześnie nie zależy nam na dużym kalibrze krów. Krowom średniokalibrowym łatwiej zapewnić odpowiednie warunki przy posiadanej infrastrukturze. Ale nie chodzi nam też o bicie rekordów wydajności. Ważna jest natomiast łatwość zacieleń – mówi pan Marek.

W gospodarstwie używane są buhaje genomowe z katalogów SHIUZ Bydgoszcz. Na wycielenie czekają sztuki pokryte nasieniem buhajów: Hotstat, Phebus, Archer, Artus i Obelix. Wykorzystywane jest także nasienie seksowane. Usługi inseminacji świadczy zewnętrzna firma. Z gospodarstwem na co dzień współpracuje Justyna Goryńska, menedżer SHIUZ.

Remont stada odbywa się głównie dzięki jałówkom własnego chowu, ale stado jest także powiększane poprzez zakupy.

Zapewnienie dobrostanu utrzymywanym zwierzętom zawsze było priorytetem pana Marka. Świadczy o tym obecność w jego oborze krów długowiecznych, mających nawet ponad 10 lat.

Gospodarstwo rodzinne Karoliny i Zbigniewa Tilów (Gorzyce, woj. wielkopolskie)



Zbigniew Til

Karolina i Zbigniew Tilowie, którzy gospodarują wraz z rodzicami, panią Anielą i panem Teodorem, prowadzą działalność rolniczą już jako 5 pokolenie, sami wychowując syna i dwie córki, co daje

nadzieję, że praca ta będzie przekazana w przyszłości następcom.

W gospodarstwie utrzymywanych jest 35 krów produkcyjnych. Uprawy prowadzone na areale wynoszącym 100 ha obejmują:

kukurydzę (20 ha), buraki cukrowe (16 ha), użytki zielone (10 ha) oraz zboża.

Cele, do których dąży hodowca to przede wszystkim poprawa zdrowotności i długowieczności krów. Osiąga je m.in. dzięki kursowi inseminacji, który ukończył w styczniu 2018 r. w SHIUZ Bydgoszcz. Dało to swobodę w samodzielnym doborze buhajów i ograniczyło koszty. Właściciel wybiera zawsze najnowszą genetykę, także nasienie seksowane, aby uzyskać jak najlepsze jałówki na remont stada. Używał m.in. nasienia buhajów: Artus, Mastrolli i Lechero. Średnio potrzeba dwóch zabiegów unasienniania na skuteczne zacielenie.

Zgodnie z priorytetem, jakim jest dobrostan zwierząt, w gospodarstwie modernizowane są budynki inwentarskie. Prace prowadzone metodą gospodarczą przynoszą zamierzone efekty. Dzięki utrzymaniu wolnostanowiskowemu znacznie poprawiła się łatwość porodów i zmniejszyło ryzyko komplikacji poporo-

dowych, uzyskano lepszy wskaźnik zacieleń, a także jest mniej problemów z wykrywaniem rui. Pozwoliło to ograniczyć koszty leczenia.

Przy eliminacji problemów z rozrodem przydają się również umiejętności i wiedza uzyskana na kursie inseminacji. Możliwość precyzyjnej obserwacji rui i wykonania zabiegów we właściwym czasie pozwoliła poprawić wskaźniki rozrodu w stadzie.

Hodowca podkreśla, że współpraca ze SHIUZ Bydgoszcz przebiega bez zastrzeżeń i jest oparta na całkowitym zaufaniu do doradztwa Tomasza Grzelczyka, przedstawiciela Stacji obsługującego tamtejszy rejon.

Zdaniem pana Zbigniewa, najważniejsza w jego pracy jest przewidywalność sytuacji na rynku mleka i żywca wołowego. To pozwoliłoby na łatwiejsze podejmowanie decyzji dotyczących dalszego rozwoju gospodarstwa.

Gospodarstwo rodzinne Pauliny i Leszka Bilskich (Serocko Wielkie, woj. wielkopolskie)



Leszek Bilski i Tomasz Grzelczyk

W najnowszej historii gospodarstwa Pauliny i Leszka Bilskich wskazać należy dwie daty. Pierwsza to rok 2000, kiedy to gospodarstwo zostało przekazane przez rodziców pana Leszka oraz rok 2017, gdy

oddano do użytku nową oborę wybudowaną dzięki dofinansowaniu ze środków unijnego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Można powiedzieć, że było to przekształcenie niewielkiego gospodar-

stwa (12 krów, 23 ha) w nowoczesną farmę mleczną. Nowe budynki inwentarskie zasiedlono jałowicami sprowadzonymi z Czech. A w oborze zainstalowano m.in. system odzyskiwania ciepła z głębokiej ściółki.

Obecnie hodowca utrzymuje ogółem 62 krowy (w doju jest 55 szt.), ale maksymalna obsada nowej obory wynosi 80 szt. i do tej wielkości będzie w najbliższych latach uzupełniana. Areal wynosi 46 ha, z czego blisko połowę stanowi kukurydza, uprawiana jest także lucerna i jęczmień (po 4 ha), pszenica (2 ha), na 16 ha są łąki. Niezbyt duży areal wymusza stosowanie alternatywnych rozwiązań w żywieniu krów. W gospodarstwie przygotowana jest kiszonka z jęczmienia ozimego, co okazało się skutecznym rozwiązaniem na czas suszy.

Poziom produkcji to 8000 kg mleka. Celem ważniejszym od śrubowania wydajności jest długowieczność i zdrowotność. Temu służy też przeprowadzana dwa razy do roku korekcja racic, a także stosowanie w oborze trocin z wapnem.

Właściciel sam wykonuje zabiegi unasienniania swoich krów. Uprawnienia zdobył w ramach kursu prowadzonego przez

specjalistów SHIUZ Bydgoszcz w styczniu 2018. Do tej decyzji skłonił go brak inseminatora w okolicy. Mimo trudnych początków pan Leszek wskazuje same korzyści z takiego rozwiązania, a widok efektów własnych działań daje mu dużo satysfakcji. Do dziś wspomina radość, jaką sprawiły narodziny pierwszego cielęcia po swoim zabiegu (mimo że był to buhajek).

Dobór buhajów, dokonywany we współpracy z Tomaszem Grzelczykiem, menedżerem ze SHIUZ Bydgoszcz, prowadzony jest pod kątem długowieczności, łatwości wycieleń oraz ograniczania poziomu komórek somatycznych. Stosowane tu buhaje to m.in. Lechero i Luminous, po których urodziły się ładne cielęta i do tego w większości jałowki. Obecnie na wycielenie czekają krowy pokryte buhajami Lavin, Odann i Noah Red.

Hodowca nie ukrywa, że w codziennej pracy nie brakuje trudności. Rozwój produkcji ogranicza baza paszowa. Na pewno żyłoby sobie wyższej ceny mleka.

Państwo Bilscy posiadają 3 dzieci. Optymistyczną wiadomością jest, że najstarszy syn uczęszcza do technikum rolniczego, co daje nadzieję, że gospodarze będą mieli następcę.

Gospodarstwo rodzinne Agnieszki i Dariusza Pieczyńskich (Piechanin, woj. wielkopolskie)



Dariusz Pieczyński i Tomasz Grzelczyk

Agnieszka i Dariusz Pieczyńscy od przeszło 23 lat prowadzą gospodarstwo rolne w Piechaninie, łącząc niełatwą pracę z wychowywaniem 3 córek i 3 synów. Od początku postawili na produkcję mleka.

Stado – zapoczątkowane przez zaledwie 3 jałowice – dziś liczy 80 szt., w tym 30 krów dojnych. Bazę paszową stanowi areal wynoszący 20 ha. Uprawiana jest przede wszystkim kukurydza (13 ha), lu-

cerna (3 ha), resztę upraw stanowią zboża i łąki. Właściciele stosują w swoim gospodarstwie system TMR. Zwierzęta otrzymują kiszonkę z kukurydzy, sianokiszonkę, wyłoki i słomę.

Wraz z rozwojem hodowli krów konieczna była rozbudowa i modernizacja budynków inwentarskich. Jak podkreśla hodowca: Wszystkie prace prowadzone były metodą gospodarczą, bez wysokonakładowych inwestycji. W ten sam sposób realizowane są kolejne usprawnienia. Nieocenioną pomocą stają się najstarsi synowie, posiadający talenty i umiejętności techniczne.

Strategią hodowcy była i jest inwestycja w genetykę. W lutym 2018 ukończył kurs inseminacji organizowany przez SHIUZ Bydgoszcz. Dlaczego zdecydował się na taki krok? – Lubię nowe doświadczenia, własnoręczne wprowadzanie nowych pomysłów i innowacji w codziennej pracy – mówi pan Dariusz. Bezpośrednią przyczyną zgłoszenia się na kurs była trudna sytuacja z dostępem do usług inseminacyjnych w najbliższej okolicy. Hodowca nie żałuje podjętego wówczas wyzwania i zdobycia nowej umiejęt-

ści. – To był strzał w dziesiątkę. Szkoda, że takiego kursu nie zrobiłem wcześniej. Przy posiadanej przeze mnie liczbie krów jest to opłacalne rozwiązanie. Pozwoliło ograniczyć koszty, oszczędzić czas i wykonywać zabiegi zawsze we właściwym momencie. Na początku były trudności, ale samozaparcie i praktyka pozwoliły na efektywne inseminowanie własnych krów – mówi hodowca.

Zdobycie uprawnień inseminatora nie zakończyło współpracy pana Dariusza ze SHIUZ Bydgoszcz. Gospodarz swoje cele hodowlane, którymi są produkcja na poziomie 8000 kg mleka oraz opieranie remontu stada wyłącznie o odchów własnych jałówek, realizuje z powodzeniem dobierając buhaje z katalogów SHIUZ Bydgoszcz.

– Jestem zadowolony z doradztwa Tomka Grzelczyka, który zawsze w terminie zaopatruje kontener w nasienie i azot. Oceniam również pozytywnie OSM Śrem Oddział w Cempiniu, gdzie oddaję mleko. Opiekę weterynaryjną prowadzi u mnie lek. wet. Jakub Kaczmarek, z czego również jestem zadowolony – podsumowuje Pan Dariusz.